

ר' עובדיה מברטנורא של איסור היתה העיסה מתחמצת על ידי שאור של היתר שנפל בו תחלה לא נחוש לשאור של איסור: ט ור"ש מתיר. ברישא לא פליג ר"ש כיון דנפל שאור של תרומה קודם שנתחמצה בשל חולין והרי היא ממחרת להתחמץ על ידי שאור של תרומה. אבל בסיפא כיון דכבר נתחמצה בשל חולין כי הדר נפיל של תרומה אינו אלא פוגם. ורבנן סברי אע"ג דבעלמא נותן טעם לפגם מותר שאני הכא שהוא עושה אותה ראויה לחמץ בה כמה עיסות אחרות. והלכה כחכמים: י תבלין שנים וג' שמות. ג' איסורין חלוקין זה מזה קרי שלשה שמות, כגון פלפלין של ערלה ושל אשרה ושל תרומה: אסור ומצטרפין. כלומר מצטרפין יחד לאסור התבשיל שנתבשל בהם: או שני מינים משם אחד. כגון זנגביל ופלפלין ושניהם ערלה או שניהם תרומה. ואין הלכה כר"ש:

לְחַמֵּץ את העיסה, אבל עדיין לא החמיצה, **וְאַחַר כֵּן נָפַל** לתוך העיסה **שְׂאֹר שֶׁל תְּרוּמָה, או שְׂאֹר שֶׁל פְּלֵאי הַכֶּרֶם, וַיֵּשׁ בּוֹ** - בשאור של תרומה או של כלאי הכרם **כְּדֵי לְחַמֵּץ - אָסוּר** לאכול את העיסה, שהשאור של איסור ממחר את החמצת העיסה:

משנה ט

שְׂאֹר שֶׁל חֻלִּין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עֵסָה של חולין וְחַמְצָה, וְאַחַר כֵּן נָפַל לתוכה שְׂאֹר שֶׁל תְּרוּמָה, או שְׂאֹר שֶׁל פְּלֵאי הַכֶּרֶם, וַיֵּשׁ בּוֹ - בשאור של האיסור **כְּדֵי לְחַמֵּץ** את העיסה - הבצק **אָסוּר** שאף על פי שעיסה זו פגומה לאכילה, ראויה היא להחמיץ עיסות אחרות. **רְבִי שְׁמַעוֹן מְתִיר** הואיל והחמיצה לפני נפילת השאור של האיסור. ולמרות שהוסיפה להתחמץ על ידי שאור האיסור, הרי זה פוגם את טעם העיסה, ונותן טעם לפגם מותר²:

משנה י

תְּבַלִּין שְׁנוֹתָנִים בתבשיל לתיקון טעמו, אם הוא שְׁנִיִּים וְשִׁלְשָׁה שְׁמוֹת של איסורים כגון תרומה, ערלה וכלאי הכרם, וכולם מְמִין אֶחָד, כגון פלפלים, או מְשִׁלְשָׁה מינים, כגון פלפל, בצל וחומץ מאיסור

אחד, כגון תרומה, אם נפלו לתבשיל של היתר - **אָסוּר** ואף על פי שאין בכל אחד כשיעור נותן טעם, **וּמְצַטְרְפִין** זה עם זה לאסור את התבשיל בנותן טעם. **רְבִי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁנִיִּים וְשִׁלְשָׁה שְׁמוֹת מְמִין אֶחָד, או שְׁנֵי מִיָּנִין מְשִׁים אֶחָד** היינו בין שחלוקים בשמות, בין שחלוקים במינים - **אֵינָן מְצַטְרְפִין** לאסור את התבשיל:

ביאורים והרחבות

2. **פירוש:** רבי שמעון לא חלק במשנה ה, כיון שהשאור של תרומה נפל קודם שנתחמצה העיסה בשל חולין, והרי היא ממחרת להתחמץ על ידי השאור של תרומה. אבל במשנתנו, כיון שכבר נתחמצה בשל חולין, כשאחר כך נפל שאור של תרומה אינו אלא פוגם, **ונותן טעם לפגם** - מותר. וחכמים סוברים שיש כאן **נותן טעם לשבח**, שהרי השאור של איסור עושה את העיסה ראויה לחמץ בה כמה עיסות אחרות, ולכן אסור.